

Başarısız teşebbüsler

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:04 - Son Güncelleme Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:33

Başarısız devrim teşebbüsleri başarılı olanlardan çok daha fazladır ve bunları da öğrenmek gerekir. Döneme ve ülkeye göre bu teşebbüsler değişebilir, bazılarında öğrenilecek bir şey yoktur çünkü isyanın başlamasıyla bitmesi neredeyse aynı olmuştur. Bazıları ise uzun sürmüştür.

Almanya'da 1918-1919 devrimi bunlardan bir tanesidir. Paris Komünü'nden daha önemli bir deneydir.

1959'da Küba devrimiyle 1979'da Nikaragua devrimi arasında geçen 20 yılda Güney Amerika'nın 15 ülkesinde 17 başarısız teşebbüs yapılmıştır. Che'nin Boliviya deneyi de buna dahildir. Bazı başarısız teşebbüsler çok pahalıya mal olmuştur ama sonradan gelenler yaşanan her deneyden bir şeyler öğrenmiştir. Bu onların başarılı olacağı anlamına gelmedi ama en azından eski hataları yapmadan harekete geçtiler ve onları aşarak yeni hatalar yaptılar.

Hatasız devrim zaten olmuyor...

Beni özellikle ilgilendiren reel sosyalizmin tarihe karıştığı 1989-1991'den sonra değişik ülkelerdeki isyan hareketleri ve uzun sürmüş kitlesel gösterilerdir. Yazılarımı okuyanlar bilirler, bunların hiç birisini eleştirmedim, tersine özelliklerini ve nereden nereye gittiklerini belirtmeye çalıştım. Bazılarının bunları eleştirmesini de anlamsız buldum. Bu insanlar denediler ve başarılı olamadılar, eleştiren bazı kişiler ise başarısız deneme bile yapamadılar.

İlk hareket Zapatistalardı. Uzun sürdüler ve önemli işler yaptılar. Sosyal Forum hareketinin kurulması bunların eseri sayılır. Bugün eski iddialarını kaybetmiş durumdadır ve Meksika'da bölgesel bir hareket olma durumuna geldiler.

Başarısız teşebbüsler

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:04 - Son Güncelleme Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:33

Ardından değişik ülkelere yayılan Sosyal Forum hareketi geldi. Bu hareketin bir parçası olan ATTAC değişik ülkelerde örgütlendi. Başlangıçta sermaye hareketlerinin vergilendirilmesi amacıyla başlamıştı, giderek kapitalizme karşı yönde evrimleşti. 1995-2005 arasında İtalya ve Fransa'da yapılan büyük gösterileri hatırlarsınız... Bu gösterilerle suyun özelleşmesini ciddi oranda engellediler.

Sonraki yıllarda Sosyal Forum hareketi büyük oranda dağıldı, ATTAC ise sürüyor. Sadece Almanya örneğini biliyorum ama bu örgüt dünyanın birçok ülkesinde bulunuyor. Yerelde örgütlenmesi nedeniyle hareketsiz gibi görünüyor ama en azından Almanya'da hiç de böyle değildir.

Bir başka örnek Almanya'da Sol Parti'dir. PDS (Demokratik Sosyalizm Partisi) ile SPD'den ayrılanların birleşmesiyle kurulan Sol Parti Avrupa Birliği ülkelerinde adı duyulan bir parti oldu. Almanya'da seçimlerde yüzde 10 civarında oy almak kolay değildir. Bu parti içindeki Komünist Platform'un ilticacılara karşı tavır alması dikkat çekicidir ve marksist sosyalizmin 20. yüzyıl tarihi incelendiğinde yeni bir olgu da değildir. Olumsuz bir örnektir ama tarihsel nedenleriyle birlikte incelenmesi gerekir.

İtalya'da Komünist Parti – Yeniden Kuruluş kuruldu, büyük çıkış yaptı ve dağıldı. Hükümet ortağı olduktan sonra Irak savaşını destekleyince bittiler.

Almanya'da Sol Parti ısrarla ve inatla savaş karşıtı tutumunu her zaman sürdürdü ve bu önemlidir.

Yunanistan'da Syriza, İspanya'da Podemos kısa sürede kapitalizmin duvarlarına çarptılar. Syriza'ya "şöyle yapmalıydı" diye akıl vermek bence tamamen anlamsızdır. Devrim yapamadılar. Avrupa Birliği'nden çıkmayı başta Yunanistan halkı istemiyordu. Göçmenler lehine ve ırkçılık karşıtı yasalar çıkardılar. Bunlar genellikle görülmez ama önemlidirler.

Almanya'da kısa süre önce Berlin'de yapılan "Bölünemez" başlıklı 150 bin kişilik bir gösteri vardı. Gösterinin temel motifi ilticacıların hakları, göçmen hakları, emekçilerin hakları ve özgürlüklerin savunulmasının bölünemez, birbirinden ayrılmaz olduklarıydı. Gösteri bir yerde

Başarısız teşebbüsler

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:04 - Son Güncelleme Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:33

---

de Sol Parti içindeki Komünist Platform'a cevap özelliği taşıyordu.

Podemos örneği dışındaki örneklerin tamamını biliyorum diyebilirim. Sosyal Forum, PDS ve ATTAC ile ilgili bilgi aynı zamanda pratik bilgidir. Sosyal Forum'un düzenlediği büyük konferansların tümüne katıldım ve şansa bakın ki Avrupa'nın ortası sayıldığı için bunlar genellikle Frankfurt'ta oluyordu.

Dünyada her taraf kaynıyor, sessiz gibi görünen ülkelerde haberler uluslar arası basına yansımadağı için sessizlik varmış gibi görünüyor. Herkes bir şeyler yapmaya çalışıyor, kendince çıkış yolu arıyor.

Kapitalizmin yıllardan beri dikkat çekmeyen önemli iki özelliği her ülkede değişik şekillerde kendini gösteriyor.

Birincisi: kapitalizmde kriz kaçınılmazdır ama önemli olan krizi yönetebilmektir. Kriz yönetilebiliyorsa mesele yoktur. Bu nedenle "kapitalizmde krizler kaçınılmazdır" demek, aslında bir şey söylememektir.

İkincisi: kapitalizmin muhalif hareketleri içerebilmek ya da yutabilmek özelliğidir. Kapitalizm belirli oranda kendisini değiştirerek muhalif hareketi bünyesine alır. Almanya'da Yeşiller örneğinde bunun nasıl gerçekleştiğini **68'den Ne Kaldı?** kitabında incelemiştım. Yeşiller 68'in sonuçlarından bir tanesidir.

Özellikle ikinci özelliğın mekanizmalarının iyi öğrenilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Almanya örneğinde olduğu gibi kapitalizm "yeşil kapitalizm" oluyor ama kapitalizm olarak kalıyor. Bu ülkede nükleer enerjiden çıkış kararını yıllarca bunu reddeden Hıristiyan Demokrat Parti'nin vereceğini 30 yıl önce kim düşünebilirdi?

68'in önde gelen militanlarından Joschka Fischer'in bir dönem Dışişleri Bakanı olacağı da

Başarısız teşebbüsler

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:04 - Son Güncelleme Çarşamba, 24 Ekim 2018 19:33

---

kimsenin aklına gelmezdi. Bakan olarak değişen Alman kapitalizminin çıkarlarını savunacaktı.

Bizde böyle şeyler olmaz ama dünya çapındaki kapitalist ülkelerde kapitalizm fazlasıyla esnektir.

Bunu sağdaki kafa yapısını anlatan birkaç örnekle somut olarak belirteyim.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, Demokratik Almanya Cumhuriyeti (DAC) kökenlidir ve buradaki partinin (SED) gençlik örgütündendir. DAC tarihe karıştığı zaman Almanya sosyalistlerinin Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'ten beri gördüğü iki yetenekli politikacı ön plana çıktı. Birisi DAC'nin son başbakanı Hans Modrov diğeri ise Gregor Gysi idi. Zamanın Hristiyan Demokrat Parti yetkililerinden bir tanesi, "Bu iki kişi bize gelirlerse severek alırız" diyecekti.

Gelmediler!

Bir başka örnek Dışişleri Bakanı olan Fischer ile ilgilidir. Kızıl Ordu Fraksiyonu'nun önde gelen kişilerinden Ulrike Meinhof'un kızı Fischer'in bir gösteri sırasında bir polisi dövmesinin fotoğrafını bulup yayınladı. Fischer özür diledi. Asıl ilginç olan polisin açıklamasıydı: "Bu olayın üzerine gidilmesi gerekmez. Bir dışişleri bakanından dayak yemek her polise nasip olmaz!"

Kapitalizmle uğraşmak zor iş ama olmayacak iş de değil...